

Лісова Н. І., кандидат педагогічних наук, проректор КНЗ «Черкаський ОПОПП Черкаської обласної ради», м. Черкаси, Україна

Словник-довідник – складник навчально-методичного комплексу «уроки довіри в сучасній школі»

Формування довірчо-партнерської взаємодії в сучасній школі XXI століття – одне із завдань концепції реформи Нової української школи. Виникли запитання: які методики використати для його вирішення, як упровадити їх в освітній процес, як залучити до цього процесу вчителів, учнів, батьків? Відповіді можна знайти у навчально-методичному комплексі «Уроки довіри в сучасній школі», який розроблено педагогічними працівниками експериментальних шкіл Черкащини та автором, керівником експериментальної роботи.

Урок формування довіри є формою організації роботи класного керівника з учнями. Особливістю такої форми є те, що учні і класний керівник спільно створюють умови для спілкування, взаєморозуміння, усвідомлення причетності до командної діяльності. Кожен спроможний учитися брати на себе відповідальність за прийняті рішення, оцінювати власну діяльність і всього колективу, аналізувати власні вчинки і вчинки своїх однолітків. До уроків формування довіри в школі залучаються й батьки. Такі умови співпраці забезпечують однаковою мірою всім суб'єктам освітнього процесу можливість формувати довірчопартнерську взаємодію, опанувати методи, форми і технології ефективного суб'єктсуб'єктного і діалогічного спілкування.

Урок довіри є уроком формування критичного, філософського мислення, здатності досліджувати людські почуття, своєрідним психолого-педагогічним тренінгом, який сприяє самопізнанню, самовдосконаленню учнів. До його проведення класний керівник має можливість використати словник-довідник, який є складником навчально-методичного комплексу «Уроки довіри в сучасній школі».

Словник-довідник – це таке джерело понять, яке відповідає важливій темі – формуванню довіри в сучасній школі, розкриває сутність їх, подає різні лексичні засоби, усі поняття розташовані в певному порядку. У перший розділ вкладено глосарій основних понять, їхні синонімічні ряди, антоніми, афоризми, прислів'я, приказки, притчі.

У другому розділі вміщено вислови про довіру, цитати із праць учених, громадських діячів, педагогів, філософів, психологів про сутність людини, її якості. У третьому подано щаблі формування якостей людини (за Е. Піньковською). Варто вчителю (класному керівникові) для побудови уроку використати моральні поняття (діади, тріади). Ці понятійні категорії важливі тим, що спонукають до аналізу, критичного мислення, сприяють визначенню норм і крайнощів, окреслюють довірчу взаємодію між суб'єктами в соціокультурному просторі школи, громади, всього суспільства/ На сучасному етапі важливо усвідомити значення ціннісного підходу до формування особистості учня-Людини, гідного довіри. Тому до четвертого розділу подано Кодекс цінностей сучасного українського виховання і розвитку, автором якого є О. Вишневський. Цей розділ ознайомлює вчителів з переліком цінностей за п'ятьма напрямками і сприяє компетентно будувати освітній процес, довірчо-партнерську взаємодію між його суб'єктами. Укладач вважав, що в п'ятому розділі необхідно розмістити довідку про експериментальні школи, колективи яких працювали над реалізацією програми, створенням навчально-методичного комплексу «Уроки довіри в сучасній школі», складником його став словник-довідник.

Література

1. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посібник / О. Вишневський. – Київ : Знання, 2008. – 566 с.
2. Пиньковская Э. А. Спаси и сохрани : в 3-х т. / Э. А. Пиньковская. –Черкаскы : Издатель Чабаненко Ю.А., 2011. – Т. 1. – 814 с.
3. Черкашина Т. В. Теоретичні і методичні основи професійного самовдосконалення викладача як суб'єкта самопізнавальної діяльності : монографія / Т. В. Черкашина. – Київ, 2014. – 257 с